

KATOLIK POLSKI

„KATOLIK POLSKI” wychodzi 6 razy w tygodniu
i kosztuje na miesiąc
3.— zł.

Redakcja i Administracja:

Katowice, Rynek 12

TELEFON 1414.

ZA OGŁOSZENIA płaci się 15 groszy za wiersz
milimetrowy. Wiersz reklamowy 60 groszy.
Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 160

Katowice, sobota 14-go lipca 1928.

Rok IV

Doniosły zjazd w Wilnie.

Warszawa. (Tel. wł.) Dzienniki donoszą, że na zjazd legionistów, który odbędzie się 12 sierpnia w Wilnie, przybędzie także marsz. Piłsudski. Zamierza on wygłosić mowę, która stanowić będzie uzupełnienie programu działania, zaznaczonego w niedawnym wywiadzie. Do zjazdu czynione się już

przygotowania, celem umożliwienia pobytu około 30.000 osobom. Utworzył się specjalny komitet z biskupem Bandurskim i wojwodą Raczkiewiczem na czele. Marsz. Piłsudski zamierza zabawić kilka dni w Wilnie i uczestniczyć również w otwarciu targów wileńskich.

O wznowienie rokowań polsko-niemieckich.

Warszawa. (Tel. wł.) Półurzędowa „Epoka” donosi w związku z notą niemiecką wręczoną rządowi polskiemu w sprawie rokowań handlowych, że są to pierwsze próby, dążące do ich wznowienia.

Obecnie po zmianie rządu w Niemczech, jak można było przewidywać, kwestja podjęcia rokowań handlowych z Polską staje się znów aktualna. Z głosów prasy niemieckiej, wynika zresztą, że miarodajne obecnie czynniki w Niemczech zdają sobie lepiej sprawę z konieczności dojścia do porozumienia z Polską.

Jest jednak rzeczą konieczną, aby nadchodzące rokowania nie zostały wznowione tylko formalnie; obu stronom musi zależeć na tem, by w niedalekiej przyszłości doprowadziły one do pożądanego dla obu krajów pozytywnego wyniku.

Trzeba więc wyrazić życzenie, aby przedewszystkiem usunąć wszelkiego rodzaju wątpliwości i trudności, które powstały w toku poprzednich okresów rokowań, aby następnie obie delegacje mogły prowadzić pertraktacje rzeczowo, opierając się przystępnie na dawniej uzgodnionych podstawach.

Gdy wyrobi się ta pewność, nie stanie już nic na przeszkodzie szybkiemu wznowieniu i zakończeniu rokowań.

W rozmowie z przedstawicielem „American News” delegat polski, p. Twardowski zaznaczył, że szkic traktatu zapewne zostanie przedłożony obydwóm rządóm jeszcze przed końcem lata.

Rokowania uległy znacznej zwłoce wskutek kryzysu parlamentarnego i wyborów w Niemczech. Według zdania p. Twardowskiego, należy się spodziewać, że nowy gabinet niemiecki rychło zaznajomi się z odnośnymi problemami, dzięki czemu dojście do porozumienia będzie wkrótce możliwe.

Minister Twardowski wyraża opinie, że jeżeli traktat zostanie podpisany, będzie to miało dla obydwóch państw duże znaczenie zarówno ekonomiczne jak i polityczne.

Nacjonalisci o rokowaniach polsko-niemieckich.

Berlin. (PAT.) Dzienniki niemiecko-narodowe donoszą o wręczeniu odpowiedzi niemieckiej na ostatnią notę polską w sprawie rokowań handlowych, podkreślając, że domysły na temat zmiany sytuacji w rokowaniach polsko-niemieckich wskutek utworzenia nowego rządu niemieckiego i udzielenia nowych instrukcyj posłowi niemieckiemu w Warszawie p. Rauscherowi nie odpowiadają faktom. Rząd niemiecki — oświadczają dzienniki — nadal stoi na stanowisku, że miarodajny dla obu stronnych ustępstw gospodarczych jest protokół berliński, ustalony przez ministra Stresemanna i dyrektora Jakowskiego. Odpowiedź niemiecka — jak zapewniają dzienniki utrzymana jest w tonie przychylnym tak, iż należy się liczyć z podjęciem rozmów między pełnomocnikami obu rządów w najbliższym już czasie. Rokowania delegacyjne przypuszczalnie rozpoczną się dopiero po ferjach letnich.

Polska oskarża Litwę.

Genewa. (Pat.) Delegat rządu Rzeczypospolitej przy Lidze Narodów, p. Sokal, w dniu 11 bm. wręczył sekretarzowi generalnemu Ligi Narodów notę następującą: Mam zaszczyt przy niniejszem podać odpis noty, doręczonej dnia 23 czerwca r. b. przez p. Sidzikauskasa imieniem rządu litewskiego posłowi polskiemu w Berlinie, odpis projektu paktu, załączonego do wyżej wymienionej noty i odpis odpowiedzi rządu polskiego. Byłbym bardzo zobowiązany, gdyby Pan zechciał podać te teksty do wiadomości członkom Ligi Narodów.

Rząd polski przy tej okazji z naciskiem stwierdza, że projekt litewski usiłuje zakwestjonować nienaruszalność terytorjum polskiego, kwestjonuje decyzję Rady Ligi Narodów i Konferencji Ambasadorów, zmierzając do narzucenia Polsce wyrzeczenia się zbrojnej obrony swych granic i osłabienia bezpieczeństwa państwa. Stwierdza niemożność ustanowienia między obu państwami bezpośredniej komunikacji kolejowej, pocztowej i telegraficznej, żąda wypłacenia Litwie przez państwo polskie odszkodowania bez uwzględnienia jakiegokolwiek wzajemnej pretensji, któraby mogła być przedstawiona później.

Jest oczywiście, że projekt ten nie może stanowić podstawy układu, przewidzianego w rezolucji Rady Ligi Narodów, a mającego na celu stworzenia między

Polską a Litwą dobrego porozumienia, od którego zależy bezpieczeństwo. Wobec tego rząd polski znalazł się w niemożności przyjęcia do wiadomości propozycji rządu litewskiego. Mimo wszystko rząd polski jest zdecydowany użyć wszystkich dróg, któreby mogły doprowadzić do układu z rządem litewskim i w tym celu rząd polski proponuje rządowi litewskiemu dalsze prowadzenie rokowań, rozpoczętych w marcu rb.

Beznadziejność rokowań polsko-litewskich.

Gdańsk. (Pat.) Z Kowna donoszą, że w litewskich kołach politycznych oceniają szanse podjęcia polsko-litewskich rokowań bardzo niekorzystnie. Organ rządowy „Lietuvos Aidas” nazywa przedłożony przez Litwinów delegacji polskiej projekt o nieagresji najdalej posuniętym kompromisem. Decyzja Rady Ambasadorów w sprawie wileńskiej jest — zdaniem tego dziennika — dla Litwinów nieobowiązująca. Jeśli Polacy nie są w stanie zrozumieć — kończy „Lietuvos Aidas” — iż Litwa nigdy nie da się skłonić do rezygnacji z Wilna, to w takim razie porozumienie nie jest możliwe.

Warszawa. (AW.) W rządowych kołach litewskich rozważany jest projekt zwrócenia się do Ligi Narodów, aby wydelegowała na sierpniową konferencję która odbędzie się w Królewcu, neutralnego delegata z prawem arbitrażu.

Amnestja w Polsce.

Warszawa. (PAT.) W związku z oczekiwanym powrotem do Warszawy Prezydenta Rzplitej, który w myśl artykułu 44 Konstytucji wraz z Ministrami podpisuje ustawy i zarządza ich ogłoszenie, należy spodziewać się w najbliższych dniach ogłoszenia się

ustawy amnestyjnej w Dzienniku Ustaw. Ze swej strony Ministerstwo Sprawiedliwości wydało już zawczasu wszelkie niezbędne zarządzenia i instrukcje, aby postanowienia ustawy amnestyjnej mogły być wprowadzone w życie natychmiast po jej ogłoszeniu.

Co to jest gmina?

Gmina jest publiczno-prawnym związkiem ludności, zdanej na wspólne, sąsiedzkie współzycie pod przymusową przynależnością członkostwa.

Jest to naukowe określenie pojęcia i znaczenia wyrazu gmina.

W pojęciu i zrozumieniu ludowem należałoby wyraz „gmina” tak określić: Gmina jest to zbiorowa osada ludzi w stosunku prawnym i publicznym, w której osadnicy żyją po sąsiedzku i dopóki w tejże osadzie mieszkają, są teje przymusowymi członkami.

Gmina jest więc każda wioska i gminą jest każde miasto. Tak mieszkańcy wioski jak miasta żyją obok siebie jako sąsiedzi i stanowią sobą i swym dobytkiem gminę.

Mieszkańcy gminy powinni żyć między sobą po sąsiedzku, to znaczy: jeden drugiego powinien w potrzebie wspomagać i ratować nie tylko dobrem słowem i radą, ale więcej jeszcze czynem. — Dalej mieszkańcy, jednej i tej samej gminy, będąc teje przymusowymi członkami, mają wspólne, równe i jednakie prawo do korzystania z urzędzeń gminnych, jak również obowiązują ich wszystkich równe prawo do spełniania obowiązków, jakie ta wspólna osada na wszystkich nakłada.

Gmina będąc historycznie starszym tworem aniżeli państwo, nie może jednakże być państwem w państwie, przeciwnie jest rządowi państwowemu podległa, a zakres jej władzy jest więcej i prawie że wyłącznej natury miejscowej.

Rozróżniamy gminy wiejskie — wsie i gminy miejskie — miasta. Zakres władzy gminnej w wsiach i miastach jest rozległy. Gminom podlega: budowa dróg i utrzymanie tychże w dobrym stanie, rozbudowa ruchu komunikacyjnego, zaopatrzenie mieszkańców w zdrową wodę i światło — w dziedzinie kultury i oświaty ludowej: utrzymanie szkół ludowych, dokształcających i średnich, bibliotek ludowych i czytelni; — odnośnie zdrowotności: utrzymanie wodociągów, kanalizacji, szpitali, publicznych ogrodów, kąpiel i boisk do gier dla młodzieży; — odnośnie zaś dobrobytu: utrzymywanie kas oszczędności i pożyczkowych, biura pośrednictwa pracy, dla biednych utrzymywanie tanich kuchni ludowych i otoczenie bezdomnych opieką mieszkaniową. — Gminie podlega również opieka wszechstronna nad własnymi ubogimi. Oprócz tych czynności ciąży na gminie ponadto czysto zwierzchnicze obowiązki, i tak: Urząd gminny spełnia czynności policji budowlanej, zdrowotnej, przemysłowej, obyczajowej i bezpieczeństwa publicznego i prywatnego, jest współczynnikiem w miejscowych kasach chorych i zawiaduje gminnym rejestrem cywilnym, oraz przeprowadza wszelkie wybory.

Z tego, co dotąd o gminie powiedzieliśmy, widzimy, że zakres władzy gminnej jest olbrzymi, oraz tak dla dobra każdego pojedynczego jak i wszystkich razem mieszkańców decydujący.

Władze w gminach sprawują i wykonują rady gminne — po wioskach urzędy z sołtysami i ławnikami — po miastach magistraty z burmistrzami i radcami miejskimi.

Rady gminne są wybieralne, to znaczy: mieszkańcy danej gminy wybierają przez głosowanie swoich zastępców. Ilość zastępców — radnych — jest zależna od liczebności każdej gminy. Ustawy krajowe regulują czasokres urzędowania rady gminnej i liczbę radnych w każdej gminie poszczególnej.

Władza państwowa może każdą radę rozwiązać i naznaczyć do końca czasokresu urzędowania rozwiązanej rady t. zw. radę komisaryczną albo też wypisać nowe wybory gminne.

Każda rada gminna wybiera urzędników gminnych na mocy wyborczej ordynacji gminnej. Władza państwowa może każdego sołtysa, każdego burmistrza w razie nieprawidłowego urzędowania lub nadużywania władzy zwierzchniczej zawiesić w urzędzie i naznaczyć sołtysa lub burmistrza komisarycznego.

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Sobota

14

lipca

Sw. Bonawentury, biskupa, doktora Kościola * 1221 † 1274.

Św. Justusa, żołnierza i św. Cyrusa, biskupa kartagińskiego w IV wieku.

SŁOW.: DOBROGOST.

Dobrze jest wyznawać Panu i śpiewać Imieniu Twemu. (Psalm XCI. 2).

Zdanie: Prośmy świętych Pańskich gorąco o wstawianie się za nami do Boga.

Patrz, abyś nie przywiązał się bardzo do żadnej rzeczy, abyś nie stał się jej niewolnikiem i przez nią nie zginął.

Kalendarz astronomiczny: Słońce wsch. o godzinie 3.40, zach. o godz. 19.59. — Księżyc wsch. o godz. 1.09, zach. o godz. 17.47. Saturn stał w opozycję z księżycem (180°). Słońce stoi w południe 21° 45 m. 53 sek w zodiaku niebieskim Raka. Księżyc równocześnie znajduje się w znaku Bliźniąt 15° 11'.

Długość dnia wynosi 16 godzin 19 min.

Zmiany powietrza przed 100 laty: zmiennie, wilgoć. Jutro: wichura.

Województwo śląskie

Z Katowickiego.

Katowice. (Wycieczka Polaków z Ameryki przybywa w ilości 140 osób 21 bm. do Katowic. Program pobytu jest następujący. O g. 11-tej przywitanie na dworcu w Katowicach, o godz. 11.30 pochód przez miasto pod pomnik powstańców, 13 godz. obiad, 16 zwiedzanie miasta, 19.30 przedstawienie w teatrze. W dniu 22 bm.: o godz. 9.45 wyjazd do Chorzowa, 13-ta obiad w Król. Hucie, 15-ta zwiedzanie Król. Huty, 18.30 powrót do Katowic. Dnia 23 bm. o godz. 8-ej nastąpi wyjazd do Częstochowy.

— (Strejk pomocników fryzjerskich). W środę rano pomocnicy fryzjerscy porzucili pracę, rozpoczynając strejk na znak protestu przeciwko pogwałceniu spoczynku niedzielnego przez właścicieli zakładów.

— (Blisko pół miliona złotych szkód wskutek huraganu). Według dotychczasowych, niepełnych jeszcze obliczeń starostwa katowickiego powiat katowicki poniósł ogółem około pół miliona złotych szkód, powstałych wskutek huraganu. Straty, poniesione przez większe fabryki, jak np. fabryka związków azotowych w Chorzowie itp., obliczają na kilkadziesiąt tysięcy złotych. Wchodzi do tego jeszcze szkody, powstałe w poszczególnych gminach. Najpoważniej ucierpiały Michałkowice, szkody tam powstałe gmina szacuje na 80 tys. zł., dalej Bielszowice 30 tys. zł., Pawłów 25 tys. zł., Różdzeń 23 tys. zł., Nowawieś 12—14 tys. zł., Bytków 12½ tys. zł., Kochłowie 10—12 tys. zł., Kończyce 6—8 tys. zł. Prócz tego poniosły jeszcze inne gminy szkody, niekiedy bardzo małe, po kilkadziesiąt złotych. Najmniej ucierpiały gminy Brzezinka, Mała Dąbrówka i inne.

Kończyce w Katowickiem. (Zjazd śpiewaczy okręgu przyszwickiego). W niedzielę, dnia 8-go lipca t. r. odbył się tu zjazd śpiewaczy okręgu przyszwickiego. Zjazd rozpoczął się uroczystym nabożeństwem w kościele miejscowym. Podczas Mszy św. wystąpiło miejscowe tow. śpiewu, połączone z chórem kościelnym, za co należy im się uznanie. Przepiękne kazanie wygłosił Przew. ks. proboszcz Pogrzeba z Przyszowic, radny okręgu, podkreślając cel pieśni polskiej w życiu religijnym i narodowym. Na Mszy św. byli także obecni prokurator zjazdu jak i komitet honorowy. O godz. 2-giej po południu odbył się pochód przy wielkim udziale miejscowych tow. i związków jak i poszczególnych kół z okręgu. Następnie zagał zjazd prezes okręgowy, witając wszystkich obecnych, dziękując im równocześnie za przybycie i życziwe poparcie. Potem nastąpił występ tow. Występujących było: 207 żeńskich, 146 męskich, razem 353 śpiewaków. Do popisów pojedynczych stanęło 7 chórów mieszanych, 2 chóry męskie i 2 oddziały męskie. Chóry miesz. grupy III-ciej: Chopin, Bujaków osiągnął punktów 35; Słowik, Przyszowice osiągnął punktów 30. Chóry męskie grupy III-ciej: Cecylja Makoszowy oddz. męski osiągn. punktów 35; Skowronek, Kończyce oddz. męski osiągn. punktów 56. Chóry miesz. grupy II-giej: Skowronek, Gieraltowice osiągn. punkt. 34; Skowronek, Kończyce osiągn. punkt. 54; Cecylja, Makoszowy osiągn. punktów 58. Chóry męskie grupy II-giej: Echo, Przyszowice osiągn. punktów 27, Echo Knurów osiągn. punktów 68. Chóry miesz. grupy I-ej: Lutnia, Pawłów osiągn. punktów 67, Echo Knurów osiągn. punkt. 72. Wobec tego, osiągnęły następujące tow. nagrody: I-ą nagrodę: Echo, Knurów chór miesz. ofiarowaną przez gminę Kończyce; II-ą nagrodę: Echo, Knurów chór męski ofiarowana przez kupców Kończyce; III-cią nagrodę: Cecylja, Makoszowy oddz. męski ofiarowaną przez dwóch życziwych śpiewaków z Kończyce. Pochwałę otrzymało Tow. śpiewu Skowronek Kończyce oddz. męski. W wolnych występach brało udział 7 towarzystw z okręgu. Następnie przemawiał prezes okr., dziękując wszystkim życziwym ofiarodawcom jak i tym, co przyczynili się do urządzenia zjazdu, poczem wręczono członkom-Jubilatom za 10-letnią czynną pracę w związkowym ruchu śpiewaczym dyplomy w postaci obrazów. Liczba występujących członków czynnych była: 403. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna na dwu salach, gdzie śpiewacy i goście dobrze się bawili. Z tego miejsca wyrażamy jeszcze raz serdeczne podziękowanie p. protektorowi zjazdu za życziwe poparcie i pomoc, dalej wyrażamy szczerze podziękowanie komitetowi honorowemu za łaskawe poparcie materialne. Również wydziałowi powiatowemu w Rybniku za poparcie materialne i p. staroście za łaskawe wydelegowanie przedstawiciela w jego zastępstwie, p. naczelnika urz. okr. Mrózka z Knuruwa. Tak samo dziękujemy Szan. publiczności za liczne wzięcie udziału.

Zarząd okręgowy.

Nowawieś w Katowickiem. (Wyjazd dzieci na kolonie do Warszawy.) Od jednego z opiekunów dzieci śląskich wystających na kolonie, otrzymujemy następujące pismo: „W niedzielę, dnia 1 bm. wyruszył z okolic Nowej Wsi transport, składający się z 600 dzieci na kolonie letnie do Warszawy organizowany przez Z. O. K. Z. Dzieci zbierały się w szkole obok kościoła św. Piotra i Pawła w Katowicach. Tam zostały badane przez lekarza, dostały posiłek, a wieczorem o godzinie 19.30 ruszyły na pociąg, który o godzinie 20-ej odjechał do Warszawy. Dzieci podczas jazdy śpiewały patriotyczne piosenki. Około godz. 24-ej dopiero uciszyło się trochę w pociągu. Ledwie atoli pierwsze zorze dnia się pokazały około godz. 2.30, znów się rozpoczął gwar w pociągu i ciągle dopytywania, kiedy przybędą do Warszawy. Nareszcie o godz. 4.30 zobaczyła dziatwa z pociągu wieżę miasta Warszawy. Rozległ się krzyk „Warszawa, Warszawa“ i wszystkie głowy dzieci były w oknach wagonów. Wśród tych okrzyków wjechał pociąg na dworzec warszawski, gdzie oczekiwał ich Komitet Przyjęcia Dzieci i orkiestra wojskowa, która powitała dzieci śląskie marszem. Wszystkie dzieci otrzymały chorągiewki o barwach narodowych, poczem ustawiły się czwórkami. Przewodniczący Komitetu przywitał dziatwę bardzo serdecznie, życząc jej wypoczynku i nabrania sił przez te cztery tygodnie, które bawić będą na kolonjach letnich. Następnie wzwiał dzieci do wzniesienia okrzyku na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polski i Pana Prezydenta, co rozradowana dziatwa z radością uczyniła. Następnie kierownik transportu, sekretarz koła Z. O. K. Z. w Nowej Wsi, p. Wrzeciono, podziękował za przyjęcie, wskazując dzieciom, że nie wystarczy tylko w szkole uczyć się o Polsce ale trzeba także Polskę poznać i widzieć jej bogactwa. Polska przygarnie dziatwę do siebie, dając jej na kolonjach letnich, zarządzanych przez Z. O. K. Z. sposobność odetchnięcia świeżym powietrzem. Zwracając się do Komitetu, oddał mu p. Wrzeciono dziatwę, prosząc o opiekę. Gościnne przyjęcie ze strony Warszawy wywarło niezatarte wrażenie na naszej dziatwie.

Z Świętochłowickiego.

Król. Huta. (Żądania rencistów społecznych). Na zebraniu rencistów społecznych w Król. Hucie wybrano delegację do Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach i Rady Wojewódzkiej w Katowicach, która odnośnym instancjom ma przedłożyć najżywniejsze potrzeby rencistów społecznych. Związek rencistów domaga się w swych rezolucjach od Rady Wojewódzkiej wyznaczenia wystarczającej kwoty na zakup kartofli, węgla, kapusty, ciepłego ubrania i obuwia na zimę dla swych członków oraz rodzin z tem, by przy podziale wymienionych artykułów zastosowano normę pensji w myśl instrukcji Rady Wojewódzkiej z roku ubiegłego.

MYDŁO REGERA, jak wszyscy wiecie,
Zrobiło przewrót na całym świecie.
W historii nowa nastąpiła era,
Odkąd się pierze MYDŁEM REGERA.

go. Pozatem Związek domaga się 100-procentowej podwyżki rent z wszystkich kas ubezpieczeniowych i z prywatnych kas hutniczych, wolnych lekarzy i bezpłatnego dostarczania lekarstw. Wreszcie domagano się 33 procent podwyżki renty inwalidzkiej z Zakładu Ubezpieczeń w Król. Hucie.

Orzegów w Świętochłowickiem. (Procesja do Piekar). W niedzielę, dnia 8 lipca 1928 r. parafia nasza urządziła jak każdego innego roku pielgrzymkę do Matki Boskiej Piekarskiej przy wielkim udziale wiernych. Po raz pierwszy od istnienia naszej parafii, młodzież zorganizowana pod sztandarem św. Stanisława Kostki, stawiła swoją orkiestrę w liczbie 22 członków, która wedle sił i możliwości starała się swojemu zadaniu podołać. Dumnie szli młodzi chłopcy z wesołą twarzą i z wielką radością, że na cześć i chwałę naszej Królowej przygrywać mogą. Wypada tutaj nadmienić, że orkiestra młodzieży została założona w lutym tego roku. Po raz pierwszy wystąpiła w święta Wielkanocne a dzięki wielkiemu poświęceniu i wytrwałości, młodzież nie upadła na duchu, lecz przeciwnie tem bardziej pracuje nad sobą i kiedyś wybiję godzina, że Orzegów nie będzie zależnym od pozamiejscowych orkiestr ale będzie mógł się poszczycić swoją własną a to przede wszystkim orkiestrą młodzieży, z pod sztandaru krzyża i orła białego.

— (Straszne nieszczęście przed 30 laty). Dnia 18 lipca 1898 roku na szybie Gottharda orzegowskiej kopalni „Paulus“ zdarzyło się rano krótko przed godziną 6-tą straszne nieszczęście. Nieszczęście to stało się w ten sposób, że winda z ludźmi wpadła do szybu, wskutek czego 25 ludzi straciło życie a jeden był ciężko ranny. Tym ostatnim jest żyjący dziś jeszcze w Bujakowie inwalid górniczy Emanuel Kurek. Ciężko okaleczony Kurek przeleżał długi czas w lazarecie bez nadziei wyzdrowienia. Jednakże Pan Bóg, w rękach którego spoczywają losy każdego człowieka pokierował inaczej. Kurek wyzdrowiał po kilku miesiącach i aczkolwiek jest kaleką, dożył 30-letniej smutnej rocznicy strasznego nieszczęścia. Reszta ludzi była tak potrząskana, że prawie nie było można ich rozpoznać; ręce, nogi i głowy podpadały od tułowia i musiano je osobno zbierać. Między ofiarami nieszczęsnego wypadku znajdowali się także shtygar Keil oraz nadgórnicy Jan Gawron z Orzegowa i Józef Dyląg z Miechowic. Ostatnich nieszczęśliwych wydobyto dopiero 19 lipca 1898 roku w południe. Roboty ratunkowe były bardzo utrudnione. Trupy odstawiono do trupiarni na cmentarzu w Orzegowie. Pogrzeb odbył się w czwartek 21 lipca 1898 roku przed południem przy wielkim udziale ludności. Powodem nieszczęścia było wysunięcie się liny z przyrządu, zapomocą którego jest szala przymocowana do niego. Przyrząd ten w każdym razie okazał się niedoskonałym. Szala sama bez ludzi ważyła 75 cent. Nic zatem dziwnego, że wpadła całym pędem do szybu, i tam w głębokości 250 mtr. się rozbiła. Pomiedzy nieszczęśliwymi było tylko 3 samotnych, a zatem 23 rodziny pozostały bez ojców i żywicieli. To też płacz i narzekanie pozostałych po nieszczęśliwych ofiarach był wielki, wprost nie do opisania. Dziś wspominając o tej smutnej rocznicy pragniemy przypomnieć dzisiejszej generacji ciężki los górnika, którego życie narażone jest stale na niebezpieczeństwa. Życie ludzkie znajduje się w rękach Boga, a jednak tak mało ludzi pamięta o Bogu. Nic zatem dziwnego, że Pan Bóg od czasu do czasu nawiedza ludzkość nieszczęściami, ażeby ją pokierować na drogę rozwagi, równowagi i poprawy.

Wielkie Piekary w Świętochłowickiem. (Skutki burzy i pomoc dla poszkodowanych). Dnia 4 lipca br. wyrządziła burza także i w Wielkich Piekarach bardzo poważne szkody. Około 20 kamienic zostało pozbawionych dachów i mniej lub więcej uszkodzonych. Ruch został zahamowany przez pozrywane dachy jak i powyrwane stare drzewa. Do usunięcia przeszkód zawieszono tutaj ochotniczą straży pożarną oraz straży przymusową. W dniu następnym zarząd gminny ustalił szkody, które wynoszą przeszło 150.000 zł. Wieważ znajdowało się w Wielkich Piekarach kil-

Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich Sp. z o. odp.

Hutownie: **WARSZAWA**, Hoża 51 (dom własny), **ŁÓDZ**, **POZNAŃ**, **TORUN**. Detalicznie: oddział maszyn **WARSZAWA**, Krak. Przedmieście 6, **LUBLIN**, **WILNO**, **KATOWICE**.
Oddział w Katowicach, jedynie przy ulicy Kościuszki Nr. 28 - Telefon 8-94

poleca codziennie **świeże masła, jaja, sery** po cenach konkurencyjnych.

maszyny mleczarskie najlepszego systemu „**ALFA LAVAL**“, oraz **wylegarki**. Sprzedaż na dogodnych warunkach.
 Odsprzedawcom rabat. Masło i jaja standaryzowane. Towar świeży ze Spółdzielni Mleczarskich.

BANK LUDOWY

Spółdz. z odp. ogr.

W NOWEJ WSI

Załatwia wszelkie czynności bankowe
 Przyjmuje wkłady oszczędnościowe na dogodnych warunkach.
 Członkom udziela kredytu.

OGŁOSZENIE.

Klasztor O. O. Cystersów w Mogile przyjmuje do drugiej klasy gimnazjalnej **uczniów zdolnych**, z dobrym głosem i mających chęć kiedyś poświęcić się życiu liturgiczno-kontemplacyjnemu w tymże klasztorze.

Warunki przyjęcia: 1. Ukończona pierwsza klasa gimn., z wynikiem dobrym; wiek, od 11-13 lat. 2. Opłata miesięczna wynosi 25 zł-; o utrzymanie i książki stara się klasztor. 3. Zgłoszenia należy nadsyłać przed dniem 15 sierpnia z załączeniem ostatniego świadectwa gimnazjalnego, metryki, świadectwa lekarskiego i poświadczenia moralności od Ks. proboszcza.

Uczniowie zaś po VI klasie gimn. typu humanistycznego lub klasycznego mogą być przyjęci do nowicjatu, jeżeli czują się powołani do życia zakonnego według reguły św. Ojca Benedykta i pracy nad rozkrzewieniem liturgii świętej.

Prośby o przyjęcie należy nadsyłać pod adresem: **Klasztor O. O. Cystersów w Mogile ad Kraków.**

Piotr Kamiński, Królewska Huta

ulica Wolności, narożnik ulicy Sienkiewicza.

Skład konfekcji męskiej

== pierwszorzędnny dział krawiecki ==

Sławika zakład leczniczy i lecznica parafinowa

Król. Huta, ulica Wolności 90.

Zadziwiający wyniki wyleczenia wszystkich chorób i cierpień nawet takich, które już uznano za nieuleczalne.

Natychmiastowe uspokojenie bólów nieszkodliwymi środkami:
 :-: Liczne podziękowania i uznania: :-:

Badanie moczu i płwocin.

Godziny przyjęć: w dni robocze, niedziele i święta.

Skóry!

Po gruntownym odnowieniu mego sklepu i dokładnym przesortowaniu mego wielkiego składu skór we wszystkich gatunkach, przyborów szewskich jakoteż różnego rodzaju cholewek na miarę, polecam mój magazyn po najniższych cenach.

Ludwik Winkler, Skład skór, Zory - Rynek.

BANK LUDOWY

Sp. z o. n.

w Świętochłowicach, ul. Wolności 9

Przyjmuje depozyta za wypowiedzeniem dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym i półrocznym za wysokim oprocentowaniem i

udziela pożyczek pod bardzo dogodnymi warunkami.

Najlepsze rowery i maszyny do szycia

za gotówkę i na raty oraz wszelkie części zapasowe.

Wykonuję instalacje elektryczne do oświetlenia i motorów. Dostawa aparatów elektrycznych po najniższych cenach.

Rudolf Rojek, Rybnik - Sobieskiego 14.

Ważne dla Chorych!

Choroby wszelkiego rodzaju, jak choroby sercowe, organów oddechowych-moczowych, kobiece, dziecięce i t. p. leczę środkami przyrodniczymi

Kamienie żółciowe usuwam w 24 godzinach bez bólu na życzenie podam adresy wyleczonych.

Zakład przyrodniczo-leczniczy „Sanitas“

St. Mateja, Tarn. Góry, ul. Krakowska.

Godziny przyjęć: od 8-13 i od 16-17, w niedzielę od 9-12.

Nieomylna diagnoza nie zawiędzie żadnej kuracji a zatem z pełnym zaufaniem każdy chory niech się zwróci na wyżej podany adres.

W razie niemożności przybycia udzielam porady listownie. Na odpowiedź załączyć znaczek 25 gr.

Oszczędzajcie!!!

na czarną godzinę i dla zapewnienia sobie starości.

Najpewniej i najkorzystniej ulokujecie swe oszczędności w

BANKU LUDOWYM

sp. z nieogr. odp.

w **Wielk. Hajdukach, Ratuszowa 2.**

Wypożyczamy darmo skarbanki. Wydierżawiamy safes (schowki).

Bez trudu i mokołu

perze każda gospodyni ogólnie znanymi i zaprowadzonymi środkami marki

„BLASK“

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna

„BLASK“ Spółka Akc. POZNAŃ

Oddział Wielkie Hajduki ulica Królewsko-Hucka Nr. 11.

Na raty

raty miesięczne Zł 20.- pierwsza wpłata Zł 40.- i za gotówkę kupuje się

rowery

najtaniej w firmie

„Columbus“

skład rowerów

właśc. Jan Sobierajski

Poznań ul. Wrocławska 15.

Cenniki gratis!

CZYTELNICY!

Przy zakupie towarów powołujcie się na ogłoszenia w naszej gazecie

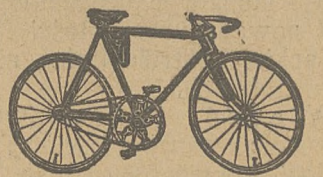
Jedyny Skład Maszyn Rolniczych.

Po tanich cenach, także na miesięczne odpłaty:

Mocarnie, maneże, wialnie (fachle), sieczkarnie, plugi, brony, kultywatory, maszyny do kop. ziemniaków, becзки i pompy na gnojówkę itd. itd.

Mikołaj Łakota

Pszczyna, ul. Piastowska 13.

Na raty! Na raty!

Rowery

pierwszorzędnnych fabryk, różnych marek.

Malik i Gorzawski, Rybnik, Piłsudskiego 14.

Poleca także ubrania, materiały, kapelusze, czapki, bieliznę, krawaty.

Największy wybór! Najtańsze ceny!

Wykonanie eleganckiej garderoby męskiej i damskiej według miary.

Agitujcie za naszą gazetą!

Jedyna sprzedaż bucików na miejscu marki „Standard“

także kamaszki jasne i kolorowe i wszystkie inne artykuły skórzane po cenach fabrycznych, daje także na kredyt.

Jakób Szymala

Zory, ulica Szeroka nr. 26.

Szanownym Rodakom z Żor i okolicy polecam

cement, papy, podciagi (tregry)

oraz

wszelkie inne materiały budowlane po cenach dogodnych

Franciszek Mikołajec

Rynek ŻORY Telefon 59